

Handläggare

Lina Salomonsson
Energi- och klimatstrateg
Kommunledningsförvaltningen

Sammanfattning, inkomna remissvar och bedömning av dessa

Inkomna synpunkter

Svar har inkommit från Miljö- och byggnadsnämnden, Valnämnden, Utbildningsnämnden, Vård- och omsorgsnämnden, Socialnämnden, Tekniska nämnden, Upplevelsenämnden, Ena Energi AB och Enköpings hyresbostäder.

Miljö- och byggnadsnämnden

Sammanfattning av remissvar	Eventuell kommentar till synpunkt	Åtgärd
Miljö- och byggnadsnämnden lyfter att riktlinjerna behöver lyftas på ett tydligare sätt till koncernnivå och styra såväl organisation som ekonomi.	Under slutet av 2025 kommer förslag på <i>Klimatstrategi 2030</i> att läggas fram för beslut till kommunfullmäktige. I Klimatstrategin föreslås nio strategiska utvecklingsområden, ett av dem är <i>"Hållbara transporter och mobilitet"</i> . I tillhörande handlingsplan till <i>Klimatstrategi 2030</i> finns förslag på åtgärd för omställning av kommunens fordonsflotta, <i>"Ställ om kommunens fordonsflotta till fossilfria alternativ"</i> . Ett annat strategiskt utvecklingsområde är <i>"Långsiktig hållbar finansiering"</i> och handlingsplan har förslag på åtgärd <i>"Ekonomisk modell som integrerar klimatmålen för investeringsbeslut (inkl</i>	Ingen åtgärd

	<p><i>drift- och underhållskostnader över tid)</i> <i>samt "Klimat investeringsplan med kostnadsberäkningar, mervärdeseffekter och tydligt ansvar för att nå klimatmålen".</i></p> <p>Klimatstrategin ska ligga till grund för budget och verksamhetsplan, och tar också upp behovet av uppföljning. Omställning av fordonsflottan ska därigenom hanteras genom Klimatstrategins verkställande samt uppföljning av åtgärder samt klimatutsläpp. Klimatinvesteringar behöver tillgodoses på övergripande nivå, inte bara för fordon. Under arbetet med riktlinjen har kommunledningsförvaltningen tillgodosett om en kostnadsutjämningsmodell kan användas. Dock har kommunledningsförvaltningen inte möjlighet att prioritera att i närtid ta fram en kostnadsutjämningsmodell, i remissversion av Klimatstrategi 2030 finns förslag på att införa klimatväxling.</p>	
<p>Miljö- och byggnadsnämnden lyfter också att ansvarsfrågan kring kravställan behöver förtydligas.</p>	<p>"Regler för tjänstefordon" revideras och kommer förtydliga roller och ansvar kring tjänstefordon, och därmed även följsamhet till upphandlingskraven. Reviderade "Regler för tjänstefordon" är ute på remiss till nämnderna och kommer läggas fram för beslut i början av 2026.</p>	<p>Ingen åtgärd.</p>
<p>Miljö- och byggnadsnämnden lyfter också vilka avsteg från riktlinjen som kan accepteras.</p>	<p>Synpunkten föranleder förtydligande i riktlinjen.</p>	<p>Synpunkt beaktas.</p>

Valnämnden

Sammanfattning remissvar	Eventuell kommentar till synpunkt	Åtgärd
Valnämnden ser positivt på att en gemensam riktlinje för fordons- och drivmedelskrav i upphandling har tagits fram. Överenskommelsen med Uppsala län förväntas stödja lokala och regionala klimatmål, främja regional utveckling och ge näringslivet långsiktiga förutsättningar att investera i förnybar fordonsteknik och infrastruktur.		Ingen åtgärd.

Utbildningsnämnden

Sammanfattning remissvar	Eventuell kommentar till synpunkt	Åtgärd
Utbildningsnämnden har inga synpunkter avseende riktlinjen.		Ingen åtgärd.

Vård- och omsorgsnämnden

Sammanfattning remissvar	Eventuell kommentar till synpunkt	Åtgärd
Vård- och omsorgsnämnden ställer sig positiv till kommunstyrelsens förslag om riktlinje för fordons- och drivmedelskrav i upphandling.		Ingen åtgärd.
Vård- och omsorgsnämnden vill dock särskilt betona vikten av att verksamheternas behov av fordon och drivmedel kan säkerställas vid en större kris samt att infrastruktur för tankning eller laddning av fordon är säkerställd.	Riktlinjen anger att <i>vid tillämpning av prioriteringen behöver ett antal förutsättningar beaktas:</i> <ul style="list-style-type: none"> • Att det finns infrastruktur för tankning och laddning av rena eller höginblandade förnybara drivmedel i det aktuella transportområdet. • Att det finns fordon på marknaden som är godkända för det aktuella segmentet. • Att verksamhetens behov av fordon kan uppfyllas 	Ingen åtgärd.

	• Att beredskapsfrågan tillgodoses i val av fordon och bränsle.	
--	---	--

Socialnämnden

Sammanfattning remissvar	Eventuell kommentar till synpunkt	Åtgärd
Socialnämnden ställer sig positiv till riktlinjens innehåll och riktning om att minska klimatpåverkan från fordonstransporter där så är möjligt.		Ingen åtgärd.
<p>Socialnämnden lyfter att riktlinjens prioriteringar av drivmedel bedöms dock kunna leda till vissa begränsningar i socialförvaltningens transportmöjligheter vid akuta och längre tjänsteärenden. En noggrann analys av vilken typ av fordon och drivmedel som bäst svarar mot respektive verksamhetsbehov behöver vara vägledande utifrån syftet med transportererna.</p> <p>Socialförvaltningen påverkas av riktlinjens innehåll för de verksamheter som har behov av transporter och resor i tjänsten. Förvaltningen bedriver dels verksamhet i form av arbetsmarknadsinsatser som har uppdrag att utföra transporter av olika slag, både internt inom kommunens verksamheter men även externt till kommuninvånare. Verksamheten anses även vara samhällsviktig då de har ansvar för vattenförsörjning och matleveranser i händelse av kris, katastrof eller krig. Det behöver därför finnas tillräckligt många fordon med säker tillgång till drivmedel för fordon som är involverade i dessa verksamheter. Utöver det har förvaltningens verksamheter behov av att genomföra transporter i samband med tjänsteärenden, till exempel vid placeringar och hembesök. Placeringar kan ske i hela landet och möjligheten att nyttja kollektivtrafik för sådana resor är ofta begränsad, dels till följd av akuta situationer som</p>	<p>Riktlinjen anger att <i>vid tillämpning av prioriteringen behöver ett antal förutsättningar beaktas:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Att det finns infrastruktur för tankning och laddning av rena eller höginblandade förnybara drivmedel i det aktuella transportområdet. • Att det finns fordon på marknaden som är godkända för det aktuella segmentet. • Att verksamhetens behov av fordon kan uppfyllas • Att beredskapsfrågan tillgodoses i val av fordon och bränsle. <p>Vid upphandling av fordon har kommunens fordonssamordnare dialog med verksamheterna för att se till vilket behov som verksamheterna har på fordonen.</p>	Ingen åtgärd.

behöver hanteras omgående samt att familjehem, HVB-hem och SIS-institutioner ofta är belägna på platser som saknar tillgänglighet till kollektivtrafik.

Socialförvaltningen ser risker med prioriteringsordningen av drivmedel utifrån tillgängligheten att tanka framförallt vätgas och biogas. Förvaltningen upplever redan idag svårigheter i samband med tjänsteresor att det är begränsad tillgänglighet till dessa drivmedel. Vid genomgång av tillgängliga vätt och biogasstationen framkommer att dessa främst finns i städer och är väldigt begränsad i vissa delar av landet. Negativa erfarenheter finns även av biogasbilar i förvaltningens verksamhet då det upplevs finnas återkommande problem med just den typen av fordon. Svårigheter finns även att få fordon reparerade eller besiktigade då det kräver aktörer som är auktoriserade för att kontrollera gastank och bränslesystem.

Förvaltningen anser att det behöver finnas möjlighet att upphandla fordon med drivmedel som är anpassat utifrån förvaltningens behov för att undvika att en fråga om tillgänglighet till drivmedel påverkar medarbetarnas möjlighet att nyttja fordon som tänkt.

För att undanröja eventuella hinder behöver även infrastrukturen för drivmedelspåfyllning finnas på plats innan fordon anskaffas, samt planera för tillgång till laddstolpar vid eventuella lokalbyten för verksamheter där bilarna kommer stå parkerade.

Socialnämnden lyfter att utöver miljöhänsyn behöver hänsyn till andra omständigheter som påverkar utifrån det vardagliga arbetet inom socialtjänstens ansvarsområde vilket kan innebära en viss intressekonflikt och prioritering mellan miljömässiga och sociala konsekvenser.

--	--	--

Tekniska nämnden

Sammanfattning remissvar	Eventuell kommentar till synpunkt	Åtgärd
Nämnden är positiv till att kommunen tar fram en riktlinje för fordons- och drivmedelskrav i upphandling.		Ingen åtgärd.
Det står <i>"I enlighet med proportionalitetsprincipen ska kraven vara rimliga i proportion till det som upphandlas. Det innebär att klimat- och miljökraven bör anpassas utifrån hur stor del transporter och/eller arbetsmaskiner utgör av upphandlingen."</i> Detta kan uppfattas vagt och utgör utrymme för tolkning, om möjligt försök förtydliga proportionalitetsprincipen i riktlinjen eller med exempel. Som ett komplement vore det önskvärt med konkreta exempel i den rutin som ska tas fram på hur kommunen kan ställa klimatkrav i upphandlingar och leasing av fordon. Detta kan hjälpa läsarna att förstå hur riktlinjerna kan tillämpas i praktiken samt att utbildning planeras för berörda medarbetare.	Proportionalitetsprincipen kan ses som en vägledning i de fall det kan vara svårare att ställa höga miljö- och klimatkrav, ex. i de fall där marknadsanalysen visar att marknaden inte har en fordonsflotta med en viss andel fossilfri, exempelvis för arbetsmaskiner i vissa upphandlingar.	Beakta synpunkt till den rutin som ska tas fram.
Det skulle kunna underlätta med förtydligande hur prioriteringsordningen för drivmedel ska följas i olika scenarier. Exempelvis vad som händer om det inte finns tillgång till infrastrukturen för det högst prioriterade drivmedlet i ett visst område. Samt hur det ska avgöras när avsteg från prioriteringsordningen kan ske.	Vid upphandling av fordon har fordonssamordnare dialog med verksamheterna om verksamheternas behov samtidigt som olika förutsättningar ska beaktas. Från politiken har det varit tydligt att riktlinjen ska vara kort och konsiv, och synpunkten kan beaktas för den rutin som ska tas fram. Trygghet och säkerhet kommer också att rådfrågas i beredskapsfråga.	Beakta synpunkt till den rutin som ska tas fram.
Förslagsvis kan riktlinjen kompletteras med hur uppföljning av leverantör ska ske för att säkerställa att riktlinjen efterlevs.	Rutinen som ska tas fram kommer innehålla beskrivning på hur uppföljning av kraven ska ske.	Beakta synpunkt till den rutin som ska tas fram.

<p>Förslagsvis kan klarspråk ske för att säkerställa att alla läsare förstår terminologin, överväg att inkludera definitioner av nyckelbegrepp som "förnybart drivmedel", "DRIV-modellen", "Clean Vehicles Directive", och "Euroklass".</p>		<p>Synpunkt beaktas.</p>
<p>Önskvärt är att förtydliga under vilka förhållanden avsteg från riktlinjen kan göras och vilken typ av dokumentation som krävs. Detta kan inkludera exempel på starka skäl för avsteg och hur dessa ska hanteras. Förtydligandet kan även ske i rutinen. Rutinen behöver detaljerat beskriva hur rutiner för att ställa krav ska utformas och tillämpas samt vem är ansvarig för varje steg. Med de förutsättningarna kommer riktlinjen vara ett bra stöd för verksamheten.</p>	<p>Synpunkten föranleder förtydligande i riktlinjen.</p> <p>"Regler för tjänstefordon" revideras och kommer förtydliga roller och ansvar kring tjänstefordon, och därmed även följsamhet till upphandlingskraven. Reviderade "Regler för tjänstefordon" är ute på remiss till nämnderna och kommer läggas fram för beslut i början av 2026.</p>	<p>Synpunkt rörande förtydligande om avsteg beaktas.</p> <p>Synpunkt beaktas till den rutin som ska tas fram.</p>
<p>Vid val av fordon vid upphandling behöver beredskapsperspektiv beaktas. Elfordon är sårbart vid elavbrott, vilket bör beaktas vid avsteg från riktlinjen. Nämnden har samhällskritisk verksamhet och har även hand fordonsamordningen för kommunens nämnder, så som vård- och omsorgsnämnden, vilka även de har beredskap. För närvarande äger kommunen fordon med förbränningsmotorer och köper en stor mängd fossilt bränsle. Den nya riktlinjen innebär att kommunen kommer att övergå till fossilfria bränslen och i stor utsträckning använda elfordon med elmotorer.</p>	<p>Riktlinjen anger att <i>vid tillämpning av prioriteringen behöver ett antal förutsättningar beaktas:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Att det finns infrastruktur för tankning och laddning av rena eller höginblandade förnybara drivmedel i det aktuella transportområdet. • Att det finns fordon på marknaden som är godkända för det aktuella segmentet. • Att verksamhetens behov av fordon kan uppfyllas • Att beredskapsfrågan tillgodoses i val av fordon och bränsle. <p>Vid upphandling av fordon har kommunens fordonsamordnare dialog med verksamheterna för att se till vilket behov som verksamheterna har på fordonen.</p>	<p>Ingen åtgärd.</p>
<p>Detta innebär en högre initial kostnad på kort sikt, men potentialen för betydande besparingar på lång sikt. Elfordon har generellt en högre inköpskostnad jämfört med fossildrivna fordon. För att säkerställa laddning för elfordonen kan installation av laddpunkter</p>	<p>Under slutet av 2025 kommer förslag på Klimatstrategi 2030 att läggas fram för beslut till kommunfullmäktige. I Klimatstrategin föreslås nio strategiska utvecklingsområden, ett av dem är "Hållbara transporter och</p>	<p>Ingen åtgärd.</p>

<p>medföra ytterligare kostnader. Trots den högre initiala kostnaden kan totalkostnaden för elfordon, inklusive både fordonet och bränslet, ofta bli lägre vid en viss körsträcka. Elfordon har lägre drift- och underhållskostnader. Laddning av el till ett elfordon är vanligtvis billigare än att tanka fossilt bränsle. Omställningen kräver att budgetmedel tilldelas verksamheterna och det är önskvärt att det framkommer hur detta ska hanteras i kommande budgetprocesser.</p>	<p>mobilitet". I tillhörande handlingsplan till Klimatstrategi 2030 finns förslag på åtgärd för omställning av kommunens fordonsflotta, "Ställ om kommunens fordonsflotta till fossilfria alternativ". Ett annat strategiskt utvecklingsområde är "Långsiktig hållbar finansiering" och handlingsplan har förslag på åtgärd "Ekonomisk modell som integrerar klimatmålen för investeringsbeslut (inkl drift- och underhållskostnader över tid)" samt "Klimatinvesteringsplan med kostnadsberäkningar, mervärdeseffekter och tydligt ansvar för att nå klimatmålen". Klimatstrategin ska ligga till grund för budget och verksamhetsplan, och tar också upp behovet av uppföljning. Omställning av fordonsflottan ska därigenom hanteras genom Klimatstrategins verkställande samt uppföljning av åtgärder samt klimatutsläpp. Klimatinvesteringar behöver tillgodoses på övergripande nivå, inte bara för fordon. Under arbetet med riktlinjen har kommunledningsförvaltningen tillgodosett om en kostnadsutjämningsmodell kan användas. Dock har kommunledningsförvaltningen inte möjlighet att prioritera att i närtid ta fram en kostnadsutjämningsmodell, i remissversion av Klimatstrategi 2030 finns förslag på att införa klimatväxling.</p>	
--	---	--

Upplevelsenämnden

Sammanfattning remissvar	Eventuell kommentar till synpunkt	Åtgärd
<p>Upplevelsenämnden instämmer i syftet med att få ett samlat regelverk för kommunens tjänstefordon och anser att förslaget till riktlinje är bra. Upplevelseförvaltningen har redan ett pågående arbete där fossildrivna bilar som ska bytas ut ersätts med fordon som drivs med fossilfria bränslen. Vidare har också ett äldre arbetsfordon ersatts med ett nytt eldrivet fordon och det arbetet kommer fortsätta löpande. Nämnden ser att en viktig förutsättning för att riktlinjen ska kunna tillämpas är att kommunen ser till att rätt infrastruktur finns. En annan viktig förutsättning, vilken omnämns i riktlinjen, är att de fordon och drivmedel som upphandlas uppfyller verksamheternas behov</p>	<p>Riktlinjen anger att <i>vid tillämpning av prioriteringen behöver ett antal förutsättningar beaktas:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Att det finns infrastruktur för tankning och laddning av rena eller höginblandade förnybara drivmedel i det aktuella transportområdet.</i> • <i>Att det finns fordon på marknaden som är godkända för det aktuella segmentet.</i> • <i>Att verksamhetens behov av fordon kan uppfyllas</i> • <i>Att beredskapsfrågan tillgodoses i val av fordon och bränsle</i> 	Ingen åtgärd.

Ena Energi AB

Sammanfattning remissvar	Eventuell kommentar till synpunkt	Åtgärd
<p>Ena Energi AB har inget att övrigt att tillägga.</p>		Ingen åtgärd.

EHB

Sammanfattning remissvar	Eventuell kommentar till synpunkt	Åtgärd
<p>EHB ställer sig bakom förslaget till riktlinje och välkomnar kommunens initiativ att minska utsläppen från transporter som ett led i arbetet mot klimatneutralitet. Vi ser positivt på att Enköpings kommun genom denna riktlinje ansluter sig till drivmedelsöverenskommelsen.</p>		Ingen åtgärd.